

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра світової літератури та славістики

Василь Зварич

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ І МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Дрогобич
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка
(протокол №13 від 17 вересня 2021р.).*

Методичні рекомендації містять викладення основних положень наукової роботи студента, вимоги до структури та змісту студентських наукових робіт (курсівих і магістерських) з історії зарубіжної літератури, польської мови та літератури, до їх виконання й оформлення, а також поради процедурного характеру щодо захисту робіт.

Методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсових робіт і кваліфікаційних робіт магістра для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра та магістра спеціальності «Середня освіта. Мова та література (польська)»/ Василь Зварич. Дрогобич: ДДПУ ім. І.Франка, 2021.

Зміст

I. Мета, завдання курсових і магістерських робіт	3
II. Алгоритм виконання наукової роботи.....	4
2.1.Характеристика та структура роботи.....	4
2.2. Джерела, оформлення бібліографії.....	6
III. Вступ, його завдання.....	7
3.1. Актуальність роботи.....	7
3.2. Мета і завдання.....	8
3.3. Об'єкт й предмет.....	9
3.4. Методи дослідження.....	9
3.5. Науково-практична значущість дослідження	10
IV. Основна частина курсової або магістерської робіт.....	11
V. Практичні поради.....	13
VI. Вимоги щодо оформлення роботи.....	15
VII. Критерії оцінки курсової та магістерської робіт.....	19
Рекомендована література.....	24
Додатки.....	25

I. Мета, завдання курсових і магістерських робіт

Курсові та випускові роботи освітнього ступеня бакалавра, магістра є наукові дослідження, які виконуються студентами за час навчання в університеті під керівництвом науково-педагогічних працівників.

Наукова робота здобувача представляє собою самостійну розробку конкретної теми з елементами наукового аналізу, що відображає здобуті студентом теоретичні знання і практичні навички, вміння працювати з літературою, аналізувати джерела, формулювати ґрунтовні і коректні висновки. Крім цього, написання курсової роботи вимагає від студента правильного застосування наукового апарату, оформлення виносок, бібліографічного списку використаної літератури, розробки плану роботи і т.д.

У навчанні студентів наукова робота є важливим етапом навчального процесу, що сприяє формуванню навичок самостійного наукового і практичного підходу до освоєння навчального матеріалу. Відповідно до навчального плану студенти, що навчаються за програмою підготовки бакалаврів, щорічно виконують курсові роботи, починаючи з першого курсу.

Метою курсової та магістерської робіт є ознайомлення з методами, студіями, які були раніше напрацьовані іншими науковцями з досліджуваної здобувачем теми, розширення та закріплення та теоретичних знань та вміння застосовувати їх для аналізу матеріалу з історії літератури або мови.

Курсові і кваліфікаційні роботи магістрів мають такі завдання:

- удосконалення навичок критичного мислення (виклад прочитаного, зіставлення різних наукових поглядів);
- вміння критично досліджувати, аналізувати і узагальнювати літературні, мовознавчі явища;
- формування власних думок і спостережень;
- вміння креативно застосовувати здобуті знання при аналізі художнього твору або мовного явища;
- організація дослідницької роботи та оформлення її результатів.

II. Алгоритм виконання наукової роботи

2.1. Характеристика та структура роботи

Важливу роль у підготовці фахівців-філологів відіграє підготовка і захист курсових та магістерських робіт.

Курсова робота – це самостійне наукове дослідження студента, що оформлене у вигляді тексту, де викладено зміст досліджуваної проблеми з метою поглибленого вивчення окремих тем і оволодіння дослідницькими навичками.

Магістерська робота – це кваліфікаційне самостійне наукове дослідження, що виконує студент на завершальному етапі навчання в університеті з використанням набутих теоретичних знань і практичних навичок та служить критерієм оцінки рівня підготовки фахівця.

Теми курсових й магістерських робіт повинні відповідати темам лекцій, практичних занять викладених в робочих програмах навчальної дисципліни. Тематика курсових робіт, вимоги до них і рекомендації щодо їх виконання доводиться до відома студентів на початку відповідного семестру. Вибір теми здійснюється студентом самостійно і завчасно, але зі схваленням у свого керівника з числа викладачів кафедри. Виконання студентом курсової роботи без наукового керівника не допускається. Тематика курсових та магістерських робіт розробляється викладачами фахових дисциплін, розглядається і затверджується кафедрою.

Науковий керівник консультує студента з теми курсової роботи, контролює хід її підготовки і написання, але не пропонує готових рішень і висновків: курсова робота – самостійне дослідження, яке повинно засвідчити ступінь засвоєння її автором теоретичних знань і здатності їх практичного застосування. Студент має право самостійно запропонувати своєму науковому керівнику тему курсової роботи, яка, в разі його згоди, повинна бути затверджена на засіданні випускової кафедри. При виборі теми наукової роботи студент повинен враховувати наявність та доступність джерел з обраної теми, актуальність проблеми та ступінь її вивченості. Роботи реферативного характеру з теми, всебічно й глибоко вивченої іншими дослідниками, без використання іноземних джерел та літератури, не можуть претендувати на отримання високої позитивної оцінки.

Структура **курс**ової роботи:

- титульна сторінка,
- анотація,
- зміст,
- вступ,
- основна частина,

- висновки,
- список використаної літератури,
- додатки (за необхідності);

магістерської:

- титульна сторінка,
- анотація
- зміст,
- вступ,
- основна частина,
- висновки,
- список використаної літератури,
- додатки (за необхідності).

2.2. Джерела, оформлення бібліографії

Перший етап наукової роботи – опрацювання джерел, літератури, яка відповідає її темі. Студент повинен підготувати бібліографічну картотеку або розгорнутий бібліографічний список. Картотека або список повинні складатися з повних бібліографічних описів тих видань, які підібрані і надалі будуть використані при написанні курсової або магістерської робіт. Неповнота бібліографічних даних може викликати труднощі пізніше. При остаточному оформленні роботи автор буде змушений знову звертатися безпосередньо до видання. Доцільніше створювати картотеку, а не список, так як картотека дозволяє переміщати і розставляти видання у потрібному для автора порядку. Для кожної виявленої публікації необхідно завести окрему картку. У ній повинні бути повні вихідні дані монографії або статті, їх коротка характеристика (кілька речень) і ступінь доступності (наприклад, текст монографії або статті, збірки або альманаху доступний в Інтернеті (повна адреса). Бібліографічний список (картотеку) необхідно подати науковому керівнику для перевірки.

Другим етапом підготовки курсової або магістерської роботи є безпосереднє вивчення джерел і літератури з теми. Аналіз вивченого матеріалу дозволяє визначити ступінь дослідження теми, потребу більш детального дослідження її окремих аспектів. При роботі з джерелами і літературою необхідно робити виписки або копії, які потім увійдуть до основної частини роботи. При цьому слід вказувати джерело отриманих відомостей: автора і назву видання, місце і рік публікації, номер сторінки або сторінок. Завершивши вивчення виявлених літератури і джерел, необхідно систематизувати всю отриману інформацію, виявити можливі суперечності у фактах і оцінках, проаналізувати її походження з точки зору сучасної науки. Необхідно враховувати час написання студій з досліджуваної проблеми при написанні наукової роботи, особливості авторської концепції теми. Важливо також

пам'ятати, що отримані матеріали слід використовувати критично: неповнота джерел, обмеженість даних, ідеологічні та особистісні уподобання можуть привести авторів вивчених робіт до свідомого чи несвідомого спотворення об'єктивної реальності, і автору курсової або магістерської роботи необхідно виявити і відзначити їх.

Систематизація виявлених матеріалів дозволяє перейти до *третього етапу* підготовки наукової роботи – складання плану, його конкретний зміст і структура залежать від поставлених мети і завдань. План наукової роботи обов'язково узгоджується з науковим керівником. Після затвердження плану можна переходити до четвертого етапу – підготовки та написання тексту роботи.

III. Вступ, його завдання

Текст студентської наукової роботи повинен бути чітко структурований - розділений на окремі частини, виділення яких зумовлено внутрішньою логікою дослідження. Курсова або магістерська робота повинна обов'язково містити наступні розділи :

- **Вступ**
- **Основна частина роботи (розділена на розділи)**
- **Висновки**
- **Список використаних джерел та літератури.**

Крім того, в роботу можуть бути включені також **Додатки** .

Вступ є одним з найбільш важливих складових елементів наукової роботи, від якого багато в чому залежить основна змістовна частина. Грамотно написаний він на 70 відсотків визначає якість всієї роботи. Вступ – це своєрідне «лице» роботи, на яке звертають свою увагу члени комісії на захисті.

- **Актуальність,**
- **Мета,**
- **Об'єкт,**
- **Предмет,**
- **Методи дослідження,**
- **Науково-практична значущість дослідження.**

У Вступі необхідно висвітлити історію дослідження теми у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві або мовознавстві. Рекомендований обсяг вступу: 3– 4 сторінки (*для курсової роботи*), 5 – 7 (*магістерської роботи*).

3.1.Актуальність роботи

Один з обов'язкових елементів Вступу , в якому необхідно кількома реченнями показати актуальність та оригінальність роботи, конкретизувати авторський внесок в розробку досліджуваної проблеми.

ВЗІРЕЦЬ

Тема роботи – «Поетика та тематичні домінанти літературного репортажу Ганни Кралль»

Актуальність обраної для дослідження теми полягає передусім у тому, що в сучасному літературному розвої з'являється нова літературна форма – літературний репортаж, який швидко розвинувся й набув різних жанрових утілень та відмінностей і який міститься на пограниччі літератури та публіцистики. Актуальність нашого дослідження зумовлена водночас необхідністю акцентування антропологічних проблем у літературі – добра і зла, людяності, пам'яті і спогадів, важкого життєвого досвіду і травми тощо, які отримують особливо щемке звучання на тлі драматичних подій першої та другої половини ХХ ст. Саме цей тематично-проблемний дискурс досліджуємо в нашій роботі як на рівні контекстуальному й культурно-історичному, так і з точки зору поетики і літературних чинників на матеріалі літературного репортажу Ганни Кралль.

3.2. Мета і завдання

Мету, завдання роботи формулюють так, щоб виразною була концепція дослідження проблеми. Не доцільно, формулюючи мету, вживати такі слова як «Вивчення...», «Дослідження...», «Аналіз...», оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Найчастіше вживають такі дієслова, як наприклад, «проаналізувати...», «дослідити...», «простежити...», «окреслити...», «конкретизувати...» тощо

Взірець

Тема роботи – «Поетика та тематичні домінанти літературного репортажу Ганни Кралль»

Мета пропонованої розвідки полягає в дослідженні літературно-репортажної творчості Ганни Кралль – її новаторських здобутків у польській літературі факту та їх творчої еволюції.

Для досягнення сформульованої мети ставимо перед собою такі **завдання**:

1. дослідити й систематизувати особливості літератури факту в сучасному літературному дискурсі;
2. простежити розвиток літератури non-fiction від перших письменницьких досягнень до сьогодення в польській літературі;
3. вивчити та проінтерпретувати творчу еволюцію літературно-репортажних текстів Ганни Кралль;
4. з'ясувати місце літературного репортажу Ганни Кралль у контексті польської літератури non-fiction;
5. дослідити відмінності текстів Ганни Кралль від канонічного репортажу;
6. систематизувати творчий доробок Ганни Кралль;
7. проінтерпретувати основні літературні репортажі письменниці;
8. вивчити проблему української рецепції творчості Кралль;
9. проаналізувати український переклад книги Кралль «Раніше за Господа Бога»;
10. з'ясувати місце літературного репортажу в сучасній українській літературі.

Або:

Тема роботи – «Роман Елізи Ожешко «Над Німаном»: лінгвостилістичний аналіз цільового тексту»

Метою роботи є виявити особливостей мовної картини світу Елізи Ожешко на основі лінгвостилістичного аналізу цільового тексту.

Для досягнення мети ставляться такі конкретні **завдання**:

1. Визначити ціннісні орієнтири художнього світу письменниці.
2. Показати майстерність перекладача у доборі та використанні окремих пластів лексики для відтворення словесної форми прозового твору.
3. Розглянути особливості функціонування кольороназв у системі авторського мовомислення та в цільовому тексті.
4. Виявити ознаки авторської індивідуальності у використанні художньо-зображальних засобів на матеріалі перекладу.

3.3. Об'єкт і предмет роботи

Об'єкт дослідження – це явище або предмет, на який спрямована увага науки. Його не виділяють в окремий спеціальний предмет вивчення для певної області, і він може бути розглянутий різними науками (філософією, філологією, культурологією та ін.), або всередині однієї науки, наприклад, когнітивною лінгвістикою, генетичною психологією, психоаналізом та ін.

Об'єкт і предмет дослідження в науковій роботі завжди співвідносяться як загальне і часткове. **Предмет** – це один з аспектів об'єкта, якому, власне, і присвячено дослідження.

Взірець

Тема роботи – « Поетика та тематичні домінанти літературного репортажу Ганни Кралль»

Об'єктом дослідження є літературний репортаж, а саме – сучасна польська література non-fiction.

Предметом дослідження є книга літературних репортажів Ганни Кралль «Раніше за Господа Бога».

3.4.Методи дослідження

Традиційно у науковій роботі використовується декілька методів, серед яких один є основним, визначальним, а інші допоміжними.

Основні методи досліджень у літературознавстві та мовознавстві: *біографічний, культурно-історичний (історико-культурний), соціологічний, міфологічний, міфопоетичний, компаративний, історико-генетичний (порівняльно-генетичний), історико-функціональний (функціональний), історико-типологічний (порівняльно-типологічний), психологічний,*

психоаналітичний, формальний метод, герменевтичний, феноменологічний, структурний.

Взірець

Тема роботи «Літературна міфологічність у прозі Ольги Токарчук»

Методи дослідження зумовлені характером поставлених завдань і спираються на системний підхід до вивчення міфологічності в романах Ольги Токарчук, що реалізується шляхом використання сукупності різних методів. Провідним методом у дослідженні є порівняльно-типологічний, за допомогою якого виявлено ознаки творів письменниці поновочасної літератури Польщі. Для того, щоб охарактеризувати художній стиль, поетику, світоглядні підвалини творчості письменниці, залучено принципи та прийоми різних літературознавчих шкіл: методику традиційного історико-літературного дослідження, біографічний та системний методи, також враховуються і досягнення рецептивної, міфологічної шкіл літературознавства. Дотримуючись парадигми сучасної компаративістики, для якої характерним є методологічний плюралізм, використано елементи психоаналітичного та структурно-семіотичного методів дослідження літературного тексту.

3.5. Науково-практична значущість дослідження

У Вступі здобувач повинен розкрити наукове і практичне значення своєї роботи, можливість її використання в подальших дослідженнях, навчальному процесі (лекції, семінарські заняття).

Взірець

Тема роботи – « Поетика та тематичні домінанти літературного репортажу Ганни Кралль»

Теоретична та практична цінність дослідження. Теоретично-літературний та аналітично-інтерпретаційний ресурс пропонованої магістерської роботи може бути застосований на лекційних, семінарських та практичних заняттях з теорії літератури, історії польської літератури, історії зарубіжної літератури, історії української літератури та компаративістики. Окрім цього, цінність нашого дослідження полягає у систематизації паралітературного явища репортажу як генологічної складової літератури факту, яка посідає чільне місце в сучасному світовому літературному розвої, поруч із традиційною художньою літературою як літературою фікційною. Зіставлення польського сучасного контексту літературного репортажу, який уже сформувався як самостійний і самодостатній жанровий сегмент, із сучасним станом літератури факту в українській літературі уможливорює накреслення перспектив розвитку цього різновиду літературної творчості в українській літературі. Творчість Ганни Кралль як однієї серед чільних представниць польської літератури non-fiction може стати взірцем для теоретично-літературного, історико-культурного та компаративного вивчення літературного репортажу в рамках бакалаврських та магістерських студій як з польської, так і з української філології. Окремі теоретичні та інтерпретаційні розважання нашого дослідження можуть бути використані також під час навчання зарубіжної літератури у старших класах загальноосвітньої школи .

IV. Основна частина курсової або магістерської робіт

Структура основної частини студентських наукових робіт залежить від конкретних особливостей досліджуваної теми і від поставлених у Вступі мети і завдань. Змістовна її сторона – виклад результатів дослідження, проведеного автором роботи.

Згідно з логікою дослідження основна частина роботи повинна бути розділена на розділи. Багаторічна практика наукової діяльності засвідчує, що вона має мати робота 3-5 розділів. Більша їх кількість свідчить про невміння автора виділити головне в змісті роботи і структурувати її відповідно до мети і завдань. Розділи в обов'язковому порядку повинні бути розділені на підрозділи (2-4 в кожному розділі).

Назви розділів не повинні повторювати назви курсової або магістерської роботи, назви підрозділів не повинні повторювати назви розділів. Розділи повинні представляти собою логічно завершені частини наукової роботи. Кожний розділ повинен завершуватися короткими висновками, обсягом не менше половини сторінки. Ці висновки не повинні бути цитатами з документів або вивченої літератури – їх слід формулювати самостійно.

Висновки, як і Вступ, є важливою частиною наукової роботи, в якій підводиться підсумок всього дослідження. Заключна частина наукової роботи служить для підведення підсумків роботи і для викладу основних її результатів. У Висновках не слід переказувати зміст роботи: тут необхідно коротко, на 3-4 сторінках, підвести підсумки дослідження, зробити загальні висновки.

Висновки повинні відповідати поставленим у вступі меті і завданням. Важливо у них конкретизувати, що саме нового здобувач виявив у процесі дослідження, як його робота відрізняється у цій царині від попередників. Також варто подати у заключній частині роботи пропозиції щодо перспективи подальших досліджень з даної теми.

Найпоширеніша помилка, яку допускають студенти при написанні Висновків, – підміна підведення підсумків, результатів дослідження футурологічними роздумами з проблеми.

Взірець

**Тема роботи – «Українська рецепція творчості
Габрієли Запольської»**

ВИСНОВКИ

Провідною метою нашої роботи була спроба дослідити проблематику та художню специфіку повісті Габрієли Запольської «Малашка» та роману «Каська Каріатида» – творів, перекладених українською мовою, які цілком правомірно можна вважати основою для формування української рецепції літературного доробку цієї непересічної й багатогранної польської письменниці.

Практична цінність результатів нашої розвідки полягає в тому, що літературні тексти Запольської заслуговують на те, аби їх вивчали у вищій школі в рамках курсів історії зарубіжної літератури другої половини XIX століття та історії зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX століття, а також історії польської літератури цих же періодів, адже це багатий матеріал для дослідження українсько-польських літературних взаємин, оскільки Габрієла Запольська стала тим мостом, який об'єднує у спільному діалозі культурні ідентичності українського та польського народів. Під час дослідження обраної теми ми проаналізували особливості сприймання літературно-мистецької постаті Габрієли Запольської та її літературних творів, опираючись на погляди та концепції таких літературознавців, як Ірина Фрис, Богдана Гончаренко, Сергій Гупало, Агата Халупник та інших, а також вибудовуючи власну інтерпретаційну перспективу літературних текстів письменниці.

Проаналізовані нами жанрово-стильові особливості творчості Запольської вказують на її багатогранний талант у творенні як змістових, так і формальних чинників прозових і драматичних жанрів, чинників прозових і драматичних жанрів, пропри те, що не всі твори з її численного доробку можна вважати однаковою мірою завершеними.

Під впливом французького письменника-натураліста Еміля Золя Габрієла Запольська розвинула в своїх літературних текстах натуралістичний спосіб зображення фактів і явищ буденного життя. У цьому письменниці сприяли вроджена спостережливість та журналістський талант. Запольська була переконана в тому, що література має служити суспільству. Скажімо, аналізуючи роман Габрієли Запольської «Каська Каріатида», ми не могли не помітити, що конфлікт як хижацька боротьба за існування висунутий у цьому творі на перший план серед усіх інших елементів натуралізму. Зорієнтування письменниці на поширений на межі XIX–XX століть натуралістичний стиль свідчить про її європейськість та знання прогресивних на той час естетичних тенденцій у літературному розвої.

Ми висновуємо, що проблема натуралізму в письменстві Габрієли Запольської заслуговує на подальше ґрунтовне дослідження. Характер тематично-сюжетної поліфонії літературного доробку Габрієли Запольської окреслюємо як здебільшого автобіографічний та автотематичний і водночас наголошуємо на небайдужості авторки до тогочасних моральних стереотипів та соціальної нерівності, що прочитується як суголосність програмній налаштованості польської позитивістичної літератури. Присутність позитивістичної філософії та літературної практики в художніх текстах Запольської з'ясована нами передусім як характерна для письменниці домінантна перспектива сприймання та критичного оцінювання реального світу.

У роботі наголошено на ідеї емансипації жінки як культурно-освітній проблемі, що одночасно виникла у польській та українській літературах у 40-х роках XIX століття, відтак набула характеру гострої соціальної та національної проблематики. Провідні письменники, публіцисти, громадські діячі обох народів однаково творили в умовах бездержавності, однак зробили суттєвий внесок у трактування проблем жіноцтва. Згадуючи про засадниче значення у цьому контексті творчої діяльності Лесі Українки та Ольги Кобилянської, спираючись на сучасні концепції фемінізму Тамари Гундорової та Віри Агєєвої, вписуємо в ці концептуально-мистецькі обрії доробок Габрієли Запольської, котра за жодних обставин не могла стояти осторонь цієї проблеми, в тому числі беручи до уваги її власну непросту біографію.

У річищі проблем емансипації жінки в нашій роботі досліджено повість Запольської «Малашка», яка була написана в часи становлення позитивістичної програми літератури, коли більшість польських письменників створювали так звані романи чи повісті з тезою, тобто твори на підтвердження тієї чи іншої програмної ідеї позитивізму. Саме як таку повість з тезою трактуємо інтерпретовану в нашому дослідженні повість «Малашка».

В роботі ми сформулювали переконання про те, що Габрієла Запольська з непересічною художньою силою показала, що насправді суспільна мораль була аморальною, була регламентацією обмежень, стереотипів та бездушності, в тому числі й католицької церкви.

Зіставлення двох центральних жіночих персонажів інтерпретованих творів довело їх кардинальну психологічну протилежність і водночас автентичність та самоідентичність, що, на нашу думку, свідчить про гетерогенність образу жінки в літературній творчості Габрієли Запольської та підтверджує широкий діапазон філософсько-психологічної рефлексії авторки на тему жінки, яку письменниця розкриває як у програмній перспективі позитивістських ідей емансипації жінки, так і в напрямку довершеної психологічної прози.

У процесі нашого дослідження ми утвердились у переконанні, що надзвичайно актуальна до сьогоднішніх часів творчість Габрієли Запольської становить усе ще незаповнену білу пляму в історії польської літератури другої половини XIX – початку XX століття, як і в сучасному українському літературному дискурсі, тож очікує поглибленого вивчення та інтерпретаційного осмислення, шлях до якого ми намагались прокласти запропонованими в роботі перспективами прочитання й тлумачення таких вельми важливих у цілості літературного доробку письменниці творів, як «Каська Каріатида» та «Малашка».

Вельми важливим є те, що українські читачі та науковці мають українські переклади проінтерпретованих нами творів «Малашка» (переклав Сергій Гупало) та «Каська Каріатида» (переклала Олександра Лук'яненко). Це дозволяє сподіватися на те, що ці донині актуальні тексти, в яких порушено загальнолюдські проблеми і які відповідають сучасним викликам нашого суспільства, як і їхня авторка здобудуть визнання серед українських читачів та дослідників літератури.

Перспективи подальших досліджень обраної нами теми вбачаємо передусім у системному компаративному аналізі творчості Габрієли Запольської та письменства Лесі Українки й Ольги Кобилянської.[Шабатіна Ю.Г. Українська рецепція творчості Габрієли Запольської», магістерська робота, Дрогобич, 2019.С.48-51.].

V. Практичні поради

Наукова робота здобувача має відповідати критеріям наукового стилю. У ній не припустимі словесна еквілібристика, розлогі цитати, ліричні відступи, описові словосполучення.

Формулюючи думку, варто скористатися пропонованими словосполученнями, котрі допомагають сформувати текст як наукову цілісність.

Наукова термінологія

Вступ

У дослідженні визначено актуальність...

Висновуємо, що...

Формулюється мета й основні завдання...

Визначено теоретико-методологічні засади...

Стан наукової розробки теми уможливорює д зробити висновок...

Аналіз проблеми.... дозволяє зробити висновок про те, що...

Окрему увагу звернено приділено...

Також простудійовано...

Відзначаємо, що...

Детально проаналізовано...
Висловлено думку щодо...
Йдеться про те, що...

Основна частина

Варто згадати...
Завважимо лише, що...
Тобто можна, не вдаючись.... сказати, що...
Варто погодитися, що...
Отже...
Звичайно...
І власне тут...
Показовим прикладом є...
Важливо те, що...
Зі всього сказаного видно, що...
Нам протє, здається, що...
Зате щодо...
На нашу думку....
Згідно з...
В окремих випадках мова йде про...
За такого підходу, зрозуміло, не можна...
Виникає потреба виразити...
У цьому зв'язку зазначимо...
Поширені думки, що...
Нам здається, що...
Треба сказати, що...
Як уже згадувалося...
Нарешті, ...
Цілком очевидно, що...
Залишається додати, що...
Доцільно наголосити особливо...
Посутнє уточнення вносить у це питання...

Висновки

Отже...
Ми висновуємо ...
У роботі наголошено...
Такий підхід дозволяє конкретизувати...
Зрештою...
Перспективи подальших досліджень вбачаємо...
З цього випливає висновок...

Типові помилки при написанні та оформленні наукової роботи:

- зміст роботи не відповідає плану наукової роботи або не розкриває тему повністю чи в її основній частині;
- розділи (підрозділи) не відображають реальну проблему дослідження;
- мета роботи сформульована абстрактно і не відображає специфіки об'єкта і предмету дослідження;
- робота не є самостійним дослідження здобувача, містить елементи плагіату та компіляції;
- відсутній аналіз сучасної літератури, джерел з теми дослідження;
- аналітичний огляд вітчизняних і закордонних студій за темою роботи має форму анотованого списку і не відображає стану сучасного дослідження проблеми;
- висновки не відповідають меті та завданням дослідження;
- у дослідженні відсутні посилання на першоджерела або вони є недостовірними;
- бібліографічний опис джерел не відповідає вимогам державного стандарту;
- робота містить граматичні та пунктуаційні помилки.

VI.Вимоги до оформлення наукової роботи

Обсяг курсової роботи – 25 –30 сторінок. Обсяг магістерської роботи – 50 – 80 сторінок. В оформленні наукової роботи слід дотримуватися наступних правил:

- при наборі тексту використовується шрифт Times New Roman;
- розмір шрифту - 14 пунктів.
- текст друкується через 1,5 інтервалу.
- абзацний відступ - 1,25 мм.
- поля: верхнє і нижнє - 20 мм, лівє - 30 мм, правє - 10 мм.

Номери сторінок проставляються арабськими цифрами у верхній частині сторінки, вирівнювання номера сторінки - праворуч, або внизу сторінки, вирівнювання номера сторінки - по центру. На першій і другій сторінках роботи - титульному аркуші - номер не ставиться. Нумерація починається з третьої сторінки, на якій починається Вступ. Оформлення має бути однаковим впродовж всієї роботи, тобто використовувані варіанти виділень в тексті повинні зберігатися у всіх розділах роботи. Вирівнювання тексту - по ширині. Назви розділів вказуються прописними буквами, без збільшення розміру шрифту. Після заголовків крапка не ставиться!

Текст розділу відділяється від його назви додатковим інтервалом. Також додатковим інтервалом можна відокремити текст одного розділу від іншого. Текст кожного розділу починається з нової сторінки

Не допускається починати новий підрозділ внизу сторінки, якщо після його заголовку на сторінці залишається три-чотири рядки основного тексту. В

цьому випадку підрозділ необхідно почати з нової сторінки. Заголовки розділів, а також заголовки вступу, висновків, змісту і списку використаних джерел повинні бути надруковані прописними літерами і розташовуватися посередині рядка. Заголовки підрозділів набираються з пропуском одного рядка, починаються з великої літери, наступні літери - малі. Заголовки підрозділів повинні бути розташованими посередині рядка. Підрозділи нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (1.1, 1.2, 1.3, і т.д.). Після цифри ставиться крапка і пишеться відповідний заголовок. Крапка в кінці заголовків (розділів, підрозділів) не ставиться. Допускається виділення заголовків розділів й підрозділів жирним шрифтом. Не допускається використання підкреслення в заголовках, використання двох і більше типів виділення в заголовках (наприклад, курсив і жирний шрифт, курсив і інший колір, відмінний від основного тексту), перенесення слів в заголовках розділів й підрозділів, а також використання в тексті роботи нестандартних символів, а в заголовках застосування скорочень.

Титульний аркуш оформлюється за встановленою формою!

Взірець

**Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра світової літератури та славістики**

«До захисту допускаю»
завідувач кафедри світової літератури та славістики,
доктор філологічних наук, професор
_____ Л-Р. Кравченко « » _____ 2019 р.

Українська рецепція творчості Габрієли Запольської
Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (польська))
Магістерська робота
на здобуття кваліфікації – вчитель польської мови і літератури
та зарубіжної літератури

Автор роботи – **Шабатіна Юлія Григорівна** _____

підпис

Науковий керівник – кандидат філологічних наук,
доцент **Меньок Віра Володимирівна** _____

підпис

Дрогобич, 2019

Оформлення змісту магістерської роботи

*Тема роботи «Поетика та тематичні домінанти літературного репортажу
Ганни Кралль»*

Взірець

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ І. Історія літератури non-fiction у Польщі: від Сенкевича до Земовіта Щерека	12
1.1 Поняття літературного репортажу	12
1.2 Генеза літературного репортажу в польській літературі	17
1.3 Ганна Кралль у контексті польської літератури non-fiction.....	26
РОЗДІЛ ІІ. Взірці репортажної творчості Ганни Кралль	36
2.1. Генеза, тематичні домінанти та поетична своєрідність книги «Раніше за Господа Бога»	36
2.2 Драматизм індивідуальних історій у збірці «Докази існування»	44
РОЗДІЛ ІІІ. Українська рецепція творчості Ганни Кралль	48
3.1 Перша українська версія літературного репортажу Ганни Кралль	48
3.2 Остап Сливинський як перекладач сучасної польської літератури.....	50
3.3 Літературний репортаж у контексті сучасної української літератури факту.....	53
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60

VII. Критерії оцінки курсової роботи

На **«відмінно» (90-100 балів)** оцінюється робота, що відповідає наступним вимогам:

- 1) тема роботи актуальна, відрізняється новизною;
- 2) у роботі здійснено ґрунтовний аналіз необхідних аспектів проблеми;
- 3) використані новітні джерела;
- 4) використані методи дослідження відповідають меті та завданням дослідження;
- 5) матеріал роботи добре структурований і логічно викладений;
- 6) висновки відповідають завданням роботи, уможливають реалізацію мети дослідження;
- 7) роботу оформлено із дотриманням затверджених вимог;
- 8) процедура захисту є успішною, виступ - лаконічний і повною мірою розкриває сутність проведеного дослідження, висновки обґрунтовані;
- 9) під час захисту студент демонструє вільне володіння темою, коректно відповідає на питання комісії;

На **«добре» (75-89 балів)** оцінюється робота, що відповідає таким параметрам:

- 1) тема роботи є актуальною;
- 2) у роботі проаналізовано основні аспекти проблеми;
- 3) використано джерела, які розкривають фундаментальні і прикладні аспекти теми;
- 4) висновки відповідають меті, завданням роботи;
- 5) наявні окремі огріхи у оформленні роботи;
- 6) висновки достатньою мірою розкривають сутність дослідження;
- 7) на всі запитання комісії надані достатні відповіді;

На **«задовільно» (60-74 бали)** заслуговує робота, що має наступні характеристики:

- 1) використані джерела розкривають окремі аспекти теми, дають можливість для формулювання висновків;
- 2) сформульовані у роботі висновки і рекомендації впливають із теоретичного аналізу проблеми;
- 3) оформлення роботи в цілому відповідає правилам оформлення курсових робіт, але наявні певні огріхи;
- 4) виступ у цілому відповідає змісту роботи, містить висновки, але свідчить про поверховість роботи, неповне опрацювання студентом проблеми;
- 5) студент в основному відповідає на запитання членів комісії, але відповіді надто загальні, поверхові або неточні.

Підстави для «незадовільної» (0-59 балів) оцінки курсової роботи:

- 1) у роботі здійснено надто поверховий аналіз проблеми, у процесі якого студент не виявив здатності до самостійного вирішення поставлених завдань;
- 2) сформульовані у роботі висновки не впливають безпосередньо ні з теоретичного аналізу проблеми, ні з результатів дослідження;
- 3) роботу оформлено без урахування відповідних вимог;
- 4) під час захисту студент не продемонстрував необхідного рівня володіння матеріалом, виступ погано структурований, висновки не обґрунтовані, поверхові й не мають практичної значущості;
- 5) під час захисту студент не відповів на поставлені комісією запитання або дав на них помилкові відповіді;
- 6) студент не дотримувався графіку роботи, працював не систематично, не враховував порад наукового керівника.

Критерії оцінки кваліфікаційної роботи магістра

При оцінці змісту магістерської роботи комісія бере до уваги новизну та актуальність теми дослідження, логічність структури роботи, рівень теоретичного аналізу проблеми, якість аналізу і узагальнення результатів дослідження, інтерпретацію, оригінальність дослідження (адекватність методів дослідження завданням, особливостям об'єкта та предмета роботи), вміння та обсяги опрацювання фундаментальних та науково значущих джерел, апробацію результатів дослідження на студентських наукових конференціях та дотримання стандартів оформлення.

Під апробацією роботи розуміють участь у наукових та науково-практичних конференціях з доповідями на теми, розкриті в роботі, а також видання результатів дослідження у наукових журналах, збірниках, колективних монографіях, матеріалах наукових та науково-практичних конференцій як одноосібно, так і у співавторстві.

На «**відмінно**» (90-100 балів) оцінюється магістерська робота, що відповідає таким вимогам:

- 1) тема роботи актуальна, відрізняється новизною;
- 2) використані сучасні джерела, у тому числі періодичні видання, монографії, студії вітчизнах та закордонних науковців;
- 3) використані методи дослідження адекватні меті та завданням дослідження;
- 4) матеріал роботи добре структурований і логічно викладений;
- 5) результати емпіричного дослідження відповідають головним параметрам якості емпіричної інформації (надійність, репрезентативність, точність, стійкість);
- 6) роботу оформлено із дотриманням затверджених вимог;
- 7) процедура захисту є успішною, виступ - лаконічний і повною мірою розкриває сутність проведеного дослідження, висновки обґрунтовані;
- 8) при захисті магістерської роботи використані наочні матеріали;
- 9) на всі запитання екзаменаційної комісії надані вичерпні відповіді,

студент демонструє вільне володіння темою, категоріальним апаратом профільних навчальних дисциплін;

10) магістрант дотримувався графіку роботи, працював самостійно і систематично, проявив активність та ініціативність.

На **«добре»** (75-89 балів) оцінюється магістерська робота, що відповідає таким параметрам:

- 1) тема роботи є актуальною;
- 2) у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;
- 3) використані джерела, що розкривають фундаментальні і прикладні аспекти теми;
- 4) висновки відповідають завданням роботи, рекомендації мають практичну значущість;
- 5) матеріал магістерської роботи логічно структурований;
- 6) оформлення роботи в цілому відповідає відповідним правилам, втім, наявні окремі огріхи у оформленні;
- 7) виступ достатньою мірою розкриває сутність проведеного дослідження;
- 8) на всі запитання екзаменаційної комісії надані достатні відповіді;
- 9) студент в основному дотримувався графіку роботи, працював систематично, враховував поради наукового керівника.

Оцінку **«задовільно»** (60-74 бали) отримує магістерська робота, що має наступні характеристики:

- 1) аналіз проблеми у цілому відповідає темі, меті і завданням дослідження;
- 2) використані джерела розкривають окремі аспекти теми, дають можливість для формулювання висновків;
- 3) сформульовані у роботі висновки і рекомендації впливають із теоретичного аналізу проблеми;
- 4) оформлення роботи в цілому відповідає правилам оформлення магістерських робіт, але наявні певні огріхи;
- 5) виступ у цілому відповідає змісту магістерської роботи, містить висновки, але свідчить про поверховість роботи, неповне опрацювання студентом проблеми і недостатнє володіння категоріальним апаратом профільних навчальних дисциплін;
- 6) студент в основному відповідає на запитання членів комісії, але відповіді надто загальні, поверхові або неточні;
- 7) студент не дотримувався графіку роботи, працював не систематично, не повністю враховував поради наукового керівника.

Підстави для **«незадовільної»** (0-59 балів) оцінки магістерської роботи:

- 1) у роботі здійснено надто поверховий аналіз проблеми, у процесі якого

студент не виявив здатності до самостійного вирішення поставлених завдань;

2) сформульовані у роботі висновки і рекомендації не впливають безпосередньо ні з теоретичного аналізу проблеми, ні з результатів емпіричного дослідження;

3) роботу оформлено без урахування відповідних вимог;

4) під час захисту студент не продемонстрував необхідного рівня володіння матеріалом, виступ погано структурований, висновки не обґрунтовані, поверхові й не мають практичної значущості;

5) під час захисту студент не відповів на поставлені комісією запитання або дав на них помилкові відповіді;

6) магістерська робота отримала негативну оцінку рецензента.

Рекомендована література

1. Голомб Л. Методологія та методика студентських наукових досліджень із українського літературознавства. Ужгород, 2002. 75 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня. Київ, 2011. 64 с.
3. Довідник офіційного опонента. Київ, 2011. 80 с.
4. Ковалів Ю. Абетка дисертанта. Київ, 2009. 460 с.
5. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примаков Т. А. Основы научных исследований : учеб.пособие. Київ, 2000. 114 с.
6. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. Київ, 1997. 56 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Павкін Д. М. Студентська наукова робота: рекомендації до написання й оформлення : навчально-методичний посібник для студентів факультету романо-германської філології. Черкаси : видавництво ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2006. 56 с.
9. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень. Київ : 2000. 259 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. для вищ. навч. закладів. Харків, 2002. 288 с.
11. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Київ, 2011. 75 с.
12. Эко Умберто. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки. Санкт-Петербург : Симпозиум, 2004. 304 с.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» ВІД 05.09.2017 № 2145-УШ
СТАТТЯ 42. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

1. *Академічна доброчесність* - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

1. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:*

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. *Порушенням академічної доброчесності вважається:*

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі [Закон 2017].

Взірці оформлення бібліографічних джерел

Книги:

Один автор

- Києнко І. О. Сучасний англійський комічний роман. К : Наукова думка, 1993. 119 с.

Два автори

- Лопушанський В. М., Пиц Т. Б. Німецькомовні лексичні запозичення у південно-західних говорах України : Навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2011. 122 с.

Три і більше авторів

- Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.

Колективний автор

- Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

За редакцією

- Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. 832 с.

Автор і перекладач

- Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть / пер. з франц. Л. Кононовича. Львів : Кальварія, 2004. 376 с.

Частина видання:

Розділ книги

- 1. Галета О. Жіночий текст як тіло і тло: поезія Маріанни Кіяновської. *Гендер і культура* / упорядн. В. Агеєва. Київ : Факт, 2001. С. 81 – 93.

Статті з періодичних видань

- Петрушова Н. Поняття пресупозиції та її типологія у прагмалінгвістиці. *Філологічні науки*. №15. 2013. С. 87–95.

Електронні ресурси:

Книги

- Чухим Н. Гендер та гендерні дослідження в XX ст. URL:<http://www.gendercentre.org.ua/publ-kats/gender>. (дата звернення: 17.10.18).

- Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття : період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.

Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)

- Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136–141.

Дисертації, автореферати дисертацій

- Гришко О. П. Вербалізація української ментальності в художньому дискурсі кінця XX – початку XXI століть: дис.. канд. філол. наук: 10.02.01. Запоріжжя, 2017. 235 с.
- Нагорна О. О. Етнокультурні особливості семантики англійських фразеологізмів (на матеріалі британського варіанту англійської мови) : автореф. дис... канд. наук : 10.02.04. Одеса, 2008. 21 с.